

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po počti prejeman za evro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 50 h, za jeden mesec 2 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljanje naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne peti-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vradijo. — Uredništvo in upravljanje je na Kongresnem trgu št. 12. Upravljanje naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravljanje pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna Tiskarna“ telefon št. 85.

Državnozborske volitve.

O naših voliščih.

Z Vipavskega, 21. novembra.

Deželna vlada določila je dogovorno z deželnim odborom volilne kraje tistim občinam, ki štejejo manj ko 500 duš. Človek bi bil mislil, da se bode to modro in previdno ter volilcem v korist ali vsaj ne v škodo zgodilo, marveč da se jim bode izvrševanje volilne pravice po možnosti olajšalo. Toda na Vipavskem se je to baš protivno zgodilo, ker menda premanjuje volilnih komisarjev mej intelligentnimi Vipavci! Občine Rzelj, Goče, Lože in Slap štejejo vse manj kakor po 500 duš, ali po 2 in 2 skupaj imati po 800—900 duš, in pričakovati je bilo, da se bodo volilni kraji določili za 2 in 2 občini skupaj. Toda zgodilo se je, da se je za vse te 4 občine, ki štejejo vse skupaj skoro še enkrat toliko duš, kakor občina Vipava, določil volilni okraj v občini Vipava; posledica temu je tudi, da je Vipavška občina, ki je nasproti tem občinam v ogromni manjšini, volila volilno komisijo sama, in da so ostale 4 občine, ki so nasproti Vipavi v veliki večini, izključene od volitve volilne komisije; končno je pa največja krivica v tem, da se je tem občinam z veliko zarudo časa in z neizogibnimi stroški izvrševanje najsvetjejše državljanke pravice krivično in nepotrebno obtežilo, kajti gledalo se je le na to, da bi se bili stroški za 2 volilna komisarju prihranili, ne pa da bi bilo stotinam volilcev volitev olajšalo. — Mesto da bi imeli 3 volilne kraje za gori naštete občine, imamo samo jednega v Vipavi.

Toda iz tega grozi še druga nevarnost. Kdo naj vzdržuje na pr. na voliščih v Vipavi, Šturji in Št. Vidu red in mic? Vipavski klerikalci so vsled neprestanih porazov tako podivjani, da mora v vsaki vasi pri vsaki občinski volitvi orožništvo intervenirati. Mi opozorjamo zlasti na volitve v Vipavi in Št. Vidu, kjer so klerikalci kar iz škafov vino žrli, in kjer se je bilo le našim voditeljem in zavednim treznim volilcem zahvaliti, da ni do hujših pobojev

prišlo. Sedaj si pa mislimo vse volilce — zlasti še v V. kuriji — iz Vipave, Rzelja, Goč, Lož in Slapa v Vipavi pri polnih škafih klerikalnega vina, med njimi še posebej eksmissionarje ve dragonarje iz Goč, in vsakdo lahko predvi, kaj more nastati, ko se strasti v volilnem boji, ki ne bode trajal le eno uro, razvnamejo. Isto sliko vidimo po vseh družib vaseb, osobito pa še v Št. Vidu in v Št. Juriju, kamor pridejo še volilci iz Podrage, odnosno iz Ustja. Kje je zadostno orožništvo, ki naj te množice na različnih oddajenih voliščih kroti in mir?

Deželna vlada in deželni odbor najdeta temu lahko leka. Pred vsem razdelita naj volilni kraj Vipava na 3 kraje: Vipava, Rzelj-Goče in Lože-Slap. Potem pa je tako v interesu reda in mira, kakor tudi še zlasti v interesu volilcev samih, katerim se vendar ne sme volilna pravica krajšati in obteževati, potreben, da ne hodijo volilci iz tujih občin v določeni volilni kraj glasovat, marveč je pravičneje in pošteneje, da gre volilna komisija pobirat glasove tudi v tiste občine, ki ne štejejo po 500 duš, ker temu zakon nikjer ne nasprotuje. Kolikor je nam znano, dogovorili so se vipavski župani, da store v odstranitev tega zla primerne korake, ter je želeti, da bi se tudi drugi prizadeti kraji ganili, kajti draži je čas in trud stotin volilcev kakor sedmo-glave komisije.

Klerikalna agitacija.

Gnusnih sredstev se poslužujejo klerikalci pri agitaciji za državnozborske volitve. Dobil sem od svojih prijateljev iz selške doline obvestilo, da agitira proti meji pri nezavednih volilcih po selški dolini, in po mojem rojstnem kraju neki Jakob Magušar, vulgo Plaznik, hišna štev. 48 v Selcih, z neumno lažjo, da sem prestopil pred dvema letoma v protestantsko vero, in da imam zato 800 kron več plače na leto. Pozval sem s pismom tega človeka, da prekliče v listih to nesramno laž, sicer vložim tožbo zoper njega.

L. Jelenc.

* * *

Na trgu so stali v gručah Buri, opazovali svoje nove puške, poskušali njih mehanizem ter govorili o njegovih prednostih in slabostih.

Jako živahn je bilo tudi pred pisanjo vojaškega korneta, ki je stala istotako na cerkvenem trgu. Tu so dobivali Buri streljiva, orožja ter novih oborožb, zamenjavalni so sedla in jezdno opravo; oni, ki še niso imeli konj, so dobili tudi konje. Potem pa so posamezni Buri ali po več skupaj ostavljal mesto, vračajo se na svoje farme, vedno pripravljeni, da jih po-kličajo pod puško.

Navadno pa so poskakali Buri že par korakov pred mestom raz svoje konje, in okrog po polju ležeče črepinje steklenic in prazne kositerne škatlice so bile tarče kroglijam novih pušk. In tako je bilo čuti v obližju Pretorije ves dan streljanje, poleg tega pa je zodonel zdaj pa zdaj v artilerijskem arsenalu tresk kake mitraileuse ali zamolkel pokakega večjega topa, „long-toma“.

Okoli 15. septembra so se začele izseljevati cele množice Angležev in njih so-mišlenikov. Bili so to večinoma posestniki bank ter bančni uradniki iz Johannesburga, nekaj rudarjev ter židje različnih

Iz gorenej doline, 21. novembra.

„Ne slikaj hudiča na zid, sicer pride res!“, tako se glasi star pregovor. Ali se še spominjate, g. urednik, ko sem Vam pisal zadnjič o mobilizaciji Šusteršičeve garde za Pogačnika? In moje besede so se uresničile. V sredo, 14. t. m. dopoludne začele so se zbirati v Kranjskigori črne vrane in poletavale so sem in tja — ne kričeč in krokajoč — ampak hudič, zlo obetajočih pogledov, dokler se niso vsedle za bogato obloženo mizo. Dovtipnejši naših dolincev so trdili, da je to slabo znamenje, če se vrane zbirajo, kajti potem jako rado dežuje. No lilo je res, a le v nenasljiva klerikalna grla; zunaj se je le vreme pokazlo in se začelo tako kislo držati, kakor kranjski Koblar na shodu županov, ko so ga zapodili ven. Bil je to najbrže kak pripravljalni shod naših črnih prijateljev radi bodočih volitev. E, gospoda, ne bo nič! Mi bomo volili dva poslanca — a ne „ta kunštnega dohtarja“, iz katerega se oglaša sv. duh, in tudi ne modernega Jurja, ampak prave može. Takih mož, ki se drže črne sukne, ker si sami ne upajo hoditi, mi ne potrebujemo v državnem zboru, in jih tudi nič ne spoštuje.

Da smo jim pa vendar še nekoliko pri srcu, in da nas niso še pozabili, Vam podam tukaj dokaz. Pomislite, čujte in strmite! Pretečeno nedeljo imeli smo v Kranjski gori nič manj ko dva shoda! In potem naj dolinci še tožijo, da so premalo znani po svetu!

V Kranjski gori govoril je g. Kopač mnogo, a povedal je malo — rekel bi, nič. Zabavljal je klerikalcem in liberalcem, točil krokodilove solze, češ, da prejšnji poslanci v državnem zboru niso nicesar storili, povedal pa nam ni, kaj da misli o storiti, če pride na Dunaj. Sicer pa je mož neprostovoljno komičen, in svetovali bi mu, da se rajše dā angažovati pri kakem gledališču. Možje, ki so bili na shodu, so mu v mnogih rečeh pritrjevali, ko pa je prišel kaplan s svojimi podrepniki, začele so se mu majati tla. Kaplan, ki sam ne ve o politiki veliko, pričel mu je ugovarjati, in se je včasih tako hudo zaletel, da smo mi treznejši pritrdili g. Kopaču, ki je rekel, da duhovniki imajo prostor v cerkvi, ne pa v krčmi

ki je za pijance. Najboljše bilo je pa to, da sta oba štela sedanjo direktno tajno volilno pravico kot zaslugo svoje stranke: kaplanček iz nevednosti — Kopač iz budomosti. Ko se je potem še kaplan malo razkoračil nad nasprotnima strankama, nastalo je tak vrišč, da se je shod moral zaključiti. Slišali so se tudi dovitpi mejklici, na pr.: „Ven s kaplanom!“ „Saj Vas ni nihče klical!“ „Kosilo Vam bo zmrznilo!“ „Saj še sami ne verjamete, kar pridigujete!“ itd. To je bil dirindaj! Neki mož je rekel, da se že deset let ni tako dobro zabaval kakor v nedeljo, in mi mu to tudi verujemo, kajti prav srčno se zahvaljujemo obema gospodoma, da sta nas brezplačno tako dobro zabavala.

„Zdaj pa gremo iz tega kraja“ in šli smo iz Kranjske gore v romantično ležečo vas Gozd, še bolj romantično navdahnjeni, ker smo mislili, da se bomo zopet zabavali, ob stroških drugih. Vezala sta namreč otroke naša dva gospoda, hvalisala delovanje g. Pogačnika v državnem zboru, in kazala sliko tistega „kunštnega dohtarja“ iz Ljubljane kakor sliko kakega svetnika. Da so vendar ti ljudje še toliko neumni, da misljijo, da jim še kaj verjame! Mi že vemo, koliko je storil Pogačnik za kmata: jedenkrat je odprl usta v državnem zboru in še takrat menda od same sramežljivosti ni povedal ničesar. To je delovanje! Zapomnite si torej gospodje poslanci, ki boste šli na Dunaj nas zastopati, da za kmata najuspešnejše delujete, če molčite. Hvala Vam, gosp. župnik in g. kaplan, da sta nas tako dobro poučila. Mi bomo pa vsejedno volili poslanca, ki ne bo lizal vladi peta in lazil za ministri. Na vsa usta Vam povemo, da je ta naš mož gosp. Gustav Pirc, ravnatelj vzorne naše kmetijske družbe.

Možje volilci! V Kranju so proglašili kandidatom moža, ki je sicer kmet, a drugega, kakor se je izrazil sam — nič. Ali naj volimo moža, ki pravi, da narodnost ne pozna? Ali smo gotovi, da nam ne pokaže pri prvi priliki, ki se mu ponudi, hrbta in se pridruži našim zakletim sovražnikom? Ne, nikakor ne! Slovenski kmet potrebuje poslanca, ki se opira na svoje tovariše v državnem zboru, ne pa takega, ki hoče de-

LISTEK.

Vojna v Južni Afriki.

Spisal Egon Mosche.*

I.

Napoved vojne.

Že meseca septembra 1899 so zavladale v Pretoriji čudne razmere. Trgovina je skoro povsem zastala; vsakdo se je pričeval, da ni ničesar več opraviti, in vsi so mislili le na vojno. Na cerkvenem trgu Pretorije, kjer je vladno poslopje, je stalo vsak dan okoli pete ure — takrat je namreč predsednik Krüger prihajal iz urada — vse polno radovednežev. Vsakdo je hotel izvedeti najnovejše vesti o politični situaciji, je li še kaj upanja, da se stvar poravnava ali se je bati najskrajnejšega itd.

Pretresali so, kako stoje stvari te ali one stranke, vsakdo si je domišljal, da bi bil izborni vojskovodja ter govoril, na kak način bi bilo najlažje premagati Angleže ter braniti Južno Afriko. Večerna lista: holandska „Volksstem“ — vladno glasilo, in „Star“, johannesburški hujšač prve vrste, sta imela v tem času neštevilno odjemalcev, vse se je trgalo zanja.

* Odlomki iz predavanja. Op. uredništva.

narodnostij. Vagoni vlakov so bili vedno natlačeno polni. Vozovi za ljudi nikakor niso zadostovali. Tudi tovorni vozovi so bili napolnjeni uprav do zadnjega kotička, tu je bilo pomašeno vse, ne oziraje se na stan in socialno stališče potnikov. Seveda ta vožnja ni bila zavidanja vredna, toda ljudje so se zadovoljili z najslabšim, samo da so prišli čim preje strani. Salonskih vozov je bilo možno dati na razpolago.

No, končno je bilo vse veselo, da so se umaknili ti ljudje, kajti po njih odhodu je izginil v Pretoriji revolucionarni element.

Mej angleškimi in transvaalskimi diplomati pa so se brzojavke čim dalje hitrejše menjavale, in vsaka je bila ostrejša, besede v tekstu vedno rezkejše, in ko je naposled transvaalska vlada izrazila željo, Angleška naj bi tekom 48 ur odstranila svoje čete na meji, tedaj je vedela Anglija, kaj ima odgovoriti: „da obžaluje, a na kaj takega sploh ne more dati odgovora.“

Prizor, ki se je vršil, ko je dobila burska vlada to brzojavko, je bil jako karakterističen.

Zgodilo se je to v predsednikovi zbornicu v vladnem poslopu Pretorije. V sredeti sobane je velika hrastova miza, katera

je pokrita s temnorudečim plišastim prtom v katerega štirih, do tal segajočih oglih je z zlatom uvezen grb republike. Zastori in preproge so tudi rudeče; v sednici so še komodni, z usnjem podblazinjeni hrastovi fotelji; na stenah visi nekaj slik transvaalskih bojevnikov svobode ter lepa ura.

V tej sobi so torej posedli 11. oktobra 1899 okoli 10. ure dopoldne predsednik in eksekutiva, broječa šest členov.

Pojavil se je britski agent sir Connyngham Greene, še mlad mož, skrbno opravljen, v črni salonski suknni in s cilindrom v roki, ki je vročil odgovor angleške vlade.

V dvorani je vladala smrtna tišina; nihče ni izpregovoril niti besedice, dokler ni pozval predsednik tajnika, gospoda De Kocka, — kateri mi je vse to pravil — naj glasno prečita brzojavko. Ko se je to zgodilo, je nastal zopet molk. Končno pa je ustal predsednik, molil kratko molitev ter podpisal napoved vojne, katero je vročil s potnimi listi vred britskemu agentu. Ta se je poklonil ter se tiko odstranil.

Takoj na to pa so šwigale na vse strani brzojavke, ki so prinašale četam zapoved, naj prestolijo mejo.

Pozor!

Pazite na legitimacije, da vam jih duhovniki in drugi klerikalni agitatorji ne pouzmajo.

Pazite na glasovnice, da vam jih nasprotniki ne popišejo.

Poučujte ljudstvo, naj klerikalcem ne da glasovnic in legitimacij v roke.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 22. novembra.

Stoletnica dr. Prešernovega rojstva bode se v Ljubljani praznovala, kakor sledi: Dne 1. decembra bode ob osmih zvečer obhod narodnih društev po mestu. V ta namen zbera se društva s svojimi stavami pred „Mestnim domom“, odkoder točno ob osmih odkorakajo z meščansko godbo na čelu čez Vodnikov trg, po ulicah pred Škofijo, čez Mestni, Stari in Sv. Jakoba trg, po Trubarjevih ulicah čez Sv. Jakoba most, Breg in Turjaški trg, po Gospodskih ulicah, čez Kongresni trg, po Wolfovih in Prešernovih ulicah, ter po Franca Jožefa cesti pred „Narodni dom“, kjer se bode v sekolskej dvorani vršil komers. Pri komersu svirala bode meščanska godba in pela posamezna pevska društva. Dne 2 decembra bode dopoludne ob 11. v velikej dvorani „Narodnega doma“ slavno stno zborovanje, na katerem govorí pred sednik „Slovenske Matice“ gospod profesor Franc Levec o Prešernu. Na to zapojo vsa ljubljanska pevska društva pod skupnim vodstvom kako skladbo iz Prešernovih poezij. Iste dne popoludne ob 3. in zvečer ob 1/2. bosta slavnostni predstavi v gledališči s prologom in živimi slikami, izmed katerih je posebno omenjati apoteoze Prešerna. Gledališče bode obakrat slavno stno razsvetljeno.

— **Evgen Lampe in mušje oči.** Včeraj je mali Lampe jako „duhovito“ predaval v „Katoliškem domu“ o ljudeh, ki imajo mušje oči. Seveda je bil glavni namen zavljati čez liberalce. Čudite se in strmite! — Vsa liberalna inteligencia ima mušje oči, največje pa seveda dr. Tavčar in Malovrh. Tavčarju, ki bi pojedel vsak dan poldružega pečenega fajmoštra in še dva kaplana povrh, so se te mušje oči na shodu v Šent Rupertu še povečale, ker ni videl celote našib, za ljudski blagor prepožrtvovalnih klerikalcev, ampak samo posamezne osebe. Vse to je „modri“ Lampe „temeljito“ dokazal. Seveda ni pomislil, kako malo se mu je to posrečilo. Gospod doktor! Rekli ste, da so naši liberalci podobni muham, ki vidijo v pljunku samo jedno točko, katera jim zelo ugaja, a grde celote pljunka ne vidijo. Muha vtakne svoj rilček v tisto lepo točko pljunka. Tako tudi naši liberalci. Po Vašem ste toraj klerikalci pljunek, kamor vtikamo liberalci svoj nos. Intista krasna točka sredi pljunka, ki ste jo tako naglaševali, ste menda Vi, gospod dr. Lampe sami. Bravo!! Omenil je modri gospod doktor tudi o nagih ljudeh, čemur se je smejal posebno nežni spol, ki je bil jako številno zastopan, kajti ono je kaj zaljubljeno v krasnega in šegavega Evgenčka, kakor tudi v veleučenega dra. Evangelista. Sploh pa imajo mušje oči umetniki, slikarji, kiparji in pesniki, ter celo — policija. Samo on in njegova kompanija à la od sv. Duha razsvetljeni dr. Šusterič ter Štefe, Mojškerc in Kregar imajo zdrave oči!!! Čudno, da ni bilo na tem shodu vladnega zastopnika!

Nekdo izmed poslušalcev.

— **Ribniški lončar župnik Podboj** opisuje v „Slovencu“ Božičev shod (!) v Planini širokoustno, toda v isti sapi sam prizna, da je bil ta shod (!) v četrto ure končan. Kdo se vendar ne smeje! — Ali župnik Podboj vriska, in zato ta shod malo pojasnimo. Toda predno to storimo, vprašamo ga, zakaj molči o Božičevih shodih dne 18. t. m. v Gorenjem in Dolenjem Logatcu, na Rakeku in zlasti o imponantnem shodu v Cerknici! Kako bi klerikalni matadorji plesali, ako bi dr. Netopir samo jeden tak shod doživel, tisti dr. Netopir, ki se je vipavskim kmetom ad captandum benevolentiam kot „prav dober Božičev priatelj“ predstavljal. Gosp. Božič imel je preteklo soboto v Logatcu dva krasno uspela shoda ter se je naslednjega dne peljal preko Planine na Rakek in v Cirknico. V Planini imel je kratek pogovor z onotnimi volilci, ki je bil res že v četrto ure končan, kajti šlo se je le za to, koliko

volilcev bode v tej poklerikaljeni občini na naši strani, v občini, v kateri lahko kranjski kmet še danes vidi združeno farško in grajsko oblast v njenih sadovih. Planina si zoper farovž in grad niti dihati ne upa, ker sicer ljubi kruhek odleti. Čudno je, da lončar Podboj ne ve ničesar o shodu na Uncu, dasi se je tudi tam, kakor v Planini, kandidat Božič četrto ure pomudil?! Na Uncu nimajo tako velikih očij, ka li?

— **Na Veliki Loki** so se dne 20. t. m. vršile občinske volitve za občino Velika Loka. Zmagala je sijajno narodno napredna stranka. Razmerje glasov je 21 proti 3.

— **Ubogi vinogradnik!** Od Sv. Križa na Dolenjskem se nam piše: Mi ubogi vinščaki bomo primorani vino ceneje prodajati, kakor ga moramo sami za kolekturo plačevati našim dušnim pastirjem. Z lece se nam je naznanilo, da, kdor ne bo kolekture odrajtal v moštu, če ga še ni pridelal, mora vsled ministrske odredbe plačati za vsak liter po 25 krajcarjev. Prej smo mislili, da bomo vino dražje prodali, pa ne gre. Mi moramo vino prodajati po 20 in 21 kr., sami pa moramo duhovnikom plačevati po 25 kr.! In mislite, da ima duhovnik s kmetom kaj usmiljenja, in da cdneha vsaj toliko, da kmet ne bo na očitni izgubi? Kaj še! Niti za krajcar ne odneha nobeden teh lakomnikov! — Siromašen vinogradnik svetokriški.

— **„Südsteirische Post“.** Tisti kranjski duhovnik, o česar škandalozno brez strammem početju na kamniški železnici smo zadnjih z veliko, morda preveliko diskrecijo poročali, mora imeti dobrega prijatelja v uredništvu „Südst. Post“. Ta stará klerikalna klepetulja se silno jezi radi iz razza, s katerim je dala neka dama duška svoji opravičeni ogorčenosti med početjem tega duhovnika. Kaj naj bi pa rekla temu duhovniku? Morda idealist, ali posoda čistosti, ali stolp kreposti, ali celo svetnik, ali kaj? Po „Südst. Post“ bi bila moralna najbrž iti poljubit roko, božjemu namestniku ter ga prosit odpuščanja, da ga je motila v izvrševanju njegovih „nezakonskih dolžnosti“.

— **Iz ljubljanske okolice** se nam piše: Dne 27. novembra bo volitev v cestni odbor za ljubljansko okolico. Da bi bili vsaj taki možje zbrani, oziroma izvoljeni, ki so jim ceste res kaj mari, a ne samo lastna korist. Nekatere ceste so res tako slabe, da se človeku žival smili, ki mora voziti po njih. Kakšna je le cesta iz Ljubljane do Vevč, iz Ljubljane do Iga in druge. Možje, krepko na noge! Zakaj se pa plačujejo cestne doklade?

— **K sv. misijonu v Št. Petru pod Sv. goro na Štajerskem** se nam piše: Resnica boli. Zato je dopis v „Slovenskem Narodu“ o misijonu v Št. Petru hudo zadel nekatere kroge. To najbolj spričuje odgovor župnika Tombaha v „Slovencu“. Ovreči ne more naših trditev, ker so povsem resnične; zato pa je svoj odgovor zabelil s psovanjem in zabavljanjem. Tega smo pa že vajeni pri ljudeh, ki žive po Liguorijski morali in po morali, katera se po misijoni propoveduje. Gospod Tombah trdi, da je „gotovo“ marsikateri izmed vrst Vašega dopisnika „zarudel sramu ob taki infernali mlakuži dopisnikovi“. Res, zarudel je marsikdo, a ne ob dopisnikovi „mlakuži“, ampak ob svinjarjah, katere so misijonarji propovedevali kot surogat Božje besede. Te pridige pa so tudi marsikateremu poslušalcu pognale rdečico v obraz, da je ves ogoren zapustil cerkev. Kakšne so te pridige bile, dokazuje najbolj okolnost, da so staristi preposedali svojim otrokom ustrop v cerkev. Želite imena? Vidite tako daleč je pri nas prišlo, da se staristi bojijo za dušno čistost svojih otrok, ako jih v — cerkev pustijo. In Vi se še upate tajiti, da te pridige niso bile pohujšljive! Ali pa morda mislite da je bilo „tercijalstvo“, ki se po takih misijonih vzgojuje, dober, Bogu dopadljiv sad Vaših misijonov? Ravno tercijalstvo je največja propalost, baš ker greši s pobešenimi očmi in z moralitvami na ustnicah. Takšno tercijalstvo Yam duhovnikom seveda ugaja, ker ga potrebujete po farovžih kot pesek ljudem v oči. A nas boste vedno našli v boju proti takim izrodom krive in pogubne verske in religiozne vzgoje, katero ljudem delite. Ne nas bo zadel kontumac, pač pa Vas. Mislite, da bo ljudstvo vedno tako mirno gledalo, kako se zlorablja cerkev?

Kristus ne hodi več med nami; a če bi hodi, bi marsikje vzel bič v roke in zapodil svoje „naslednike“ iz svete Božje hiše, posebno pa gotove misijonarje; kajti „smet in gnoj spada na gnojišče“ pravite Vi, „Vera nad vse, a s hinavstvom proč!“

— **Potrjeni zakona.** Cesar je potrdil v deželnem zboru kranjskem vzprejeta zakonska načrta o uredbi zdravstvenih služb na Kranjskem izvzemši Ljubljano in o zlaganju zemljisci.

— **Volitev župana v Preserji.** Dne 20. t. m. je bil izvoljen županom Andrej Petelin; njegovim namestnikom pa Anton Grum iz Dol. Brezozice.

— **Jour-fixe slov. umetniškega društva** je bil sinoči zopet jako lep. Skrbeli so za to naša velepriljubljena opera pevka gdč. Nočni, naš splošno simpatični operni tenorist g. Orželski in vrli basist g. Vasiček. Vsi so peli z veliko vnemo in želi za svoje krasno petje mnogo priznanja. Vspored je bil tale: **Auber:** Ouverture iz opere „Nema iz Portiči, igral g. Cinner. Douša (mlad češki komponist): a) Obrazek, b) Vyleto slunečko, c) Maliny, pela Nočni, Gounod: Cavatina iz opere „Faust in Margeretha“, pel g. Orželski, Gounod: Aria Margarethe iz Fausta — Nočni, Bendl: Pečeva prošnja, pel g. Vasiček, Lortzing: Aria iz opere „Orožar“, pel g. Vasiček, Smetana: Duet iz Prodane neveste — Janko pa Kecal — pela gg. Orželski in Vasiček. Poleg najmarljivejše sotrudnice gdč. Nočni, ki je s svojim srebrnočistim glasom že mnogokrat razveseljevala umetniško društvo je g. Orželski posebno trudoluben in požrtvovalen. Njegov divotni, dragoceni glas je naklonil društvu že dokaj krasnih in umetniških vžitkov. Močni, velesimpatični Vasiček v bas se je gromko razlegal sinoči prvkrat v lokalih umetniških društva ter navdušil vse poslušalce. Nadejati se je od teh treh umetnikov na jour-fixih še mnogo idealne zabave!

— **Umrl** je v Gradcu vpokojeni profesor g. Viljem Urbas, ki je bil rojen leta 1831 v Ljubljani in je dolgo let služboval v Trstu. Babil se je mnogo s kranjskim domoznanstvom in priobčil več razprav iz te stroke. Lahka mu zemljica!

— **Usposobljenosti izpit.** G. Karol Jašovc, podučitelj v Psih vasi, je napravil usposobljenosti izpit za slovenske ljudske šole, ne pa za nemške, kakor se je poročalo.

— **Ženska in moška podružnica sv. Cirila in Metoda v Ribnici** priredi v nedeljo, dne 25. novembra t. l. v salonih prostorih g. Antona Arko, veselico s petjem, dramatično predstavo in Šaljivo pošto mej prosto zabavo. Začetek ob pol 8 uri zvečer. Vstopnina za osebo 50 h. Preplačila v korist družbe se hvaležno sprejemajo.

— **Izmišljeni dvobojo.** Vsa Ljubljana je bila včeraj po konci, ko se je raznesla vest, da je bil v mestnem logu dvoboj med nekim častnikom in nekim civilistom. O resničnosti te vesti ni nihče dvomil, saj je ta civilist sam doma in drugod o tem dvoboju pripovedoval, ter provzročil veliko strahu in skrbi. Prišel je tudi v „Katoliški dom“, in srdito vihteč svoj revolver, obširno pripovedoval, kako sta se s častnikom streljala, kako je svojega nasprotnika dvakrat ranil, in kako se je isti v smrtnih bolečinah valjal v svoji krvi. Policia je seveda izvedela za to stvar, in je tega krvolčnega civilista aretovala, zajedno pa se je začela velika akcija, da dobe ustreljenega častnika. Iskali so ga v mestnem logu, po bolnicah in privatnih hišah. Govori se, da je aretirani civilist tudi pri zaslivanju na policiji natančno povedal, kako se je streljal, in kako je svojega nasprotnika ekspediral na oni svet. Uradna preiskava je seveda hitro dognala, da se dvoboj sploh ni vršil, da si je aretovani civilist vso stvar izmisli, in dognalo se je tudi, da je mož bolan na duhu, in da spada v blažnico. Gdč. Elza, ki pa ni natakarica v „Katoliškem domu“, ampak se tam le kuhati uči, je revežu s tem, da ga ni hotela uslišati, zmešala tisto malo pameti, kar je je imel, tako da se je oborožil z revolverjem, begal po mestu, in prisegal omenjenemu častniku smrt, in si končno domisljal, da mu je res zapodil kroglio v srce. Dotični častnik je moral debelo gledati, ko je izvedel, da iščejo v mestnem logu njegovo — truplo.

— **Pevskega društva „Ljubljana“** členi se tem potom nujno opozarjajo, da se jutri, v petek, dne 23. t. m. polnoštevilno udeleže skupne skušnje za „Prešernovo slavnost“.

— **Stotnik in konjač.** Danes dopoludne je konjederski hlapec npel psa nekega stotnika. Pes ni imel znamke. Stotnik je upil nad hlapcem in nad policijskim stražnikom, ki spremila voz, da mu morata dati takoj psa nazaj. „Ich befehle“, je dejal stotnik. Stražnik pa se ni zbal tega, in je dejal stotniku, da mora iti k uradu, če hoče dobiti psa nazaj. Upite stotnika je bilo privabilo vse polno občinstva okoli konjaškega voza.

— **Nezgoda.** Danes dopoludne je ponosrečil na kolodvoru Štefan Sternholzer, delavec pri zgradbi Cesar Franc-Jožefovega mostu. Pri nakladanju pilotov mu je padlo bruno na nogo in mu jo zlomilo.

— **V Tschinkelovi tovarni** je bil včeraj skoraj nastal ogenj. Neke vreče in papir je začel tleti. Ogenj so delavci takoj pogasili.

— **Tatvina.** Češkotovemu hlapcu Iv. Rutarju na Erjavčevi cesti sta bili ukradeni dve obleki, vredni 60 kron.

— *** Evropska kultura na Kitajskem.** „Le cri de Paris“ je prinesel pismo ruskega, v Pekinu bivajočega častnika svojemu prijatelju. V tem pismu čitamo: „Ubogi Kitajci, ki so ostali tu, igrajo ulogo tovorne živine. Napol nagi (otroci obeh spolov so do 12 leta popolnoma nagi) vlačijo bremena z ladji na vlake ali pa narobe. Ako zadenejo Kitajci na zavezne čete, streljajo le iz iz daljave, potem pa zginejo, kakor bi jih požrla zemlja. Domačini se skrivajo po koruznih poljih. Toda zavezne čete streljajo, ker pač morajo moriti, tudi na miroljubne domačine ter ne pardoni rajo niti dojenčkov na materinih prsih. Zato pa lahko razumeš poročila listov, ki pišejo, da smo izgubili 10 mož, a jih 1000 pobili. Mi pobijamo namreč vse, starce, ženske in otroke. In v tem sportu tekmujejo zavezne čete med seboj!“

— *** Kaj delajo Buri na otoku Sv. Helene?** Pariški „Journal“ opisuje življenje Burov, ki živé v pregnanstu na otoku Sv. Helene. Prebivalci otoka se jako veseli prebivanja Burov na otoku, ker sta jim trgovina in promet jako porasla. Buri, ki nimajo novcev, delajo iz lesa lule in ladjice, pa jih prodajajo za dobre novce. Kar se tiče hrane, ni baš dobra. Odkar jih je nekaj skozi kanal pobeglo, jih puščajo samo za malo časa na zrak. Trpe pa žejo, ker Angleži dajejo samo za 1000 ljudij vode, njih pa je 2000, zato Buri groze straži, da se bodo spuntali. Število Burov na otoku se poveča še za 2000, katere Angleži zopet pripeljejo tja.

Telefonska in brzojavna poročila.

— **Krško** 22. novembra. Ob ogromni udeležbi se je današnji shod velečastno izvršil. Kmetje so župnika Schweigerja, ki je nemir delal, iz dvorane vrgli.

— **Dunaj** 22. novembra. „Wiener Zeitung“ publicira umirovljenje praskoga višjesodnega predsednika Janse, kateri je tem povodom povzdignjen v viteški stan, in javlja zajedno, da je sodni predsednik v Brnu, vitez Wessely, imenovan višjesodnim predsednikom v Pragi. Wessely nima nikake politične barve, on je birokrat, ki bo izvrševal vse, kar mu ukaže ministrstvo. Pred tem imenovanjem se je raznesla govorica, da je minister Rezek izjavil, da odstopi, če bo imenovan Wessely. Temu ni tako. Rezek je samo izjavil, da odstopi, če bo imenovan Čehom sovražen višjesodni predsednik. Ker Rezek ni podal ostavke, se da iz tega sklepali, da Wessely po njegovi sodki Čehom ni sovražen.

— **Dunaj** 22. novembra. Pri upravnem sodišču sta imenovana dva nova dvorna svetnika, dr. Formanek in dr. Kirchner, ki sta doslej oba službovala v Pragi.

— **Budimpešta** 22. novembra. Danes zjutraj je bil v Szatmáru obešen grajščak in bivši oficir Bela pl. Pap, ki je dal svojega brata umoriti.

— **Marzilja** 22. novembra. Ladija „Gelderland“ je, vsled slabega vremena

